Malmö stad
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum
2026-11-20
Vår referens
Kristian Berghult
Utredningssekreterare
kristian.berghult@malmo.se

Organisation och inriktning vuxenutbildning 2027
GYVF-2026-4668

Sammanfattning
Enligt skollagen 20 kap, 2 § är målet för den kommunala vuxenutbildningen att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att få stöd i sin personliga utveckling. En förutsättning för att öka andelen Malmöbor som är självförsörjande är ett allsidigt utbud inom reguljär vuxenutbildning och möjlighet till riktade insatser där introduktionsutbildningar utgör ett insteg till reguljära studier. I ärendet redovisar förvaltningen förslag till plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2027.

Förslag till beslut
1. Gymnasie-och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till organisation och inriktning för vuxenutbildningen, budgetåret 2027.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delegerar till förvaltningsdirektören att inom ramen för plan för organisation för vuxenutbildningen budgetåret 2027 omdisponera platser utifrån behov.

Beslutsunderlag
- G-Tjänsteskrivelse Organisation och inriktning vuxenutbildning 2027
- Bilaga 1, Underlag vux-organisation 2027
- §148 GVNAU Organisation och inriktning vuxenutbildning 2027

Beslutsplanering
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2026-11-18
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026-11-27

Beslutet skickas till
Utbildningschef för vuxenutbildning
Ekonomichef

SIGNERAD

Ärendet

Vuxenutbildningens omfattning avgörs inte i första hand av den demografiska utvecklingen. I stället påverkas den kommunala vuxenutbildningen i hög grad av konjunktur, arbetsmarknadsläge, migration samt politiska inriktningsbeslut på statlig nivå, vilket medför en osäkerhet i planeringen av antalet platser.

Fokusområden inom vuxenutbildningen 2027

Ämnesbetygsreformen

Från och med 1 juli 2025 är ämnesbetygsreformen Gy25/Komvux25 genomförd. Detta innebär att vuxenutbildningen under en femårsperiod kommer att erbjuda undervisning enligt såväl kursplaner som ämnesplaner parallellt. Möjligheten att göra prövning utifrån både kursplaner och ämnesplaner kommer att finnas fram till och med juni 2030. Ambitionen är att vara flexibel och på bästa vis underlätta för Malmöbon som behöver avsluta eller komplettera sina studier i det nya ämnessystemet. Detta görs genom att erbjuda kvalificerad studievägledning, hög frekvens av prövningar samt valideringsmöjligheter för elever som återvänder till studier.

En sammanhållen utbildningskedja från sfi till en gymnasial examen

Arbetet fortsätter för att öka andelen sfi-elever som efter avslutad D-kurs på sfi fortsätter till grundläggande vuxenutbildning. En viktig del i detta arbete är att motverka avbrott såväl inom sfi som mellan sfi och grundläggande vuxenutbildning. Fokus på en systematiskt utformad vägledningsinformation av studie- och yrkesvägledarna till avgångseleverna på sfi på grundläggande nivå fortsätter. Vidare ökar fokus på att skapa förutsättningar för att fler sfi-elever parallellt ska studera grundläggande vuxenutbildning. Detta arbete sker såväl genom att informera eleverna som genom att organisera verksamheten på ett effektivt sätt. Fokus på dessa parallella studier faller sig naturligt när antalet elever på studieväg 1 minskar och antalet på studieväg 2 och 3 ökar. Insatsen är också viktig för att korta ner den totala utbildningstiden som behövs för att nå gymnasial examen.

Som ett verktyg för att möta skärpta krav i sfi erbjuds från och med 2025 en utökad studiedag för de elever som via Arbetsförmedlingen eller arbetsmarknads- och socialförvaltningen är anvisade till sfi-studier på studieväg 1. Utökningen sker från dagens 15 studietimmar i veckan till 30 timmar i veckan. Under 2027 kommer denna verksamhet att dimensioneras för att rymma 150 elever och fortsättningsvis även inkludera elever på studieväg 2, som riskerar att inte hinna avsluta studierna inom tre år. Satsningen bedöms vara viktig som en möjlighet att i samverkan med arbetsmarknads- och socialförvaltningen kunna bidra till individens självförsörjning samt att motverka att Malmöbor faller under aktivitetskravet.

På grundläggande och gymnasial vuxenutbildning bibehålls utbudet med möjligheten att välja olika studieformer, som distansstudier och flexibla studier, för att fler Malmöbor ska kunna kombinera till exempel arbete eller föräldraledighet med studier.

I syfte att ge varje elev bästa möjliga förutsättningar att nå betyg arbetar ”Pedagogisk stödorganisation” (utbildningsområdets samlade organisation av specialpedagoger, speciallärare, kuratorer, bibliotekarier och IT-pedagoger) med att stödja eleverna i deras studier. De stödinsatser som genomförs och följs upp varierar för respektive verksamhet utifrån identifierade utmaningar. Tillgången till studieverkstad (på plats och digitalt) samt bibliotek är en viktig resurs för alla elever som läser inom vuxenutbildningen. Studieverkstäderna fyller även en viktig funktion för de elever som studerar inom upphandlad verksamhet, för att de ska kunna få samma möjligheter till stöd med studierna som eleverna i egen regi. Detta sker direkt genom större tillgänglighet till personal inom pedagogisk stödorganisation men också indirekt genom villkorsställd utvecklingstid med de lärare som tillhör den externa organisationen.

För nämndens reguljära yrkesutbildningar och kombinationsutbildningar fortgår arbetet inom ramen för den primära samverkansgruppen södra Skåne att utforma ett så anpassat utbud som möjligt för Malmöbon i relation till det lokala arbetslivets kompetensförsörjningsbehov. Under 2027 är målet att starta upp ytterligare tre nya yrkesutbildningar, två av dessa som kombinationsutbildningar på sfi-nivå och en som reguljär yrkesutbildning. Under 2027 kommer arbetet med att skapa ett kompetenscenter i samverkan med el- och energibranschen intensifieras ytterligare, genom dialog om utformning av såväl verksamheten på Jungmannen 1 som den övningsanläggning som är kopplad till det framtida kompetenscentrat. Under 2027 startas ytterligare en utbildningsomgång mot distributionselektriker upp, denna gång som en permanent del av verksamheten, utifrån erfarenheterna från pilotutbildningen som löpt under 2026.

Vidare kommer arbetet att fortsätta med att inom ramen för den primära samverkansgruppen södra Skåne säkerställa behörighetskraven och utbildningslängd för samma program och inriktning. Principerna för utvärdering av anställningsbarhet efter avslutad yrkesutbildning kommer också att vara i fokus, genom ytterligare förstärkningar av den effektuppföljning av yrkesutbildningar som ges inom ramen för fritt sök.

Kombinationsutbildningar

Kombinationsutbildningar är utbildningar där eleven studerar yrkeskurser parallellt med studier i sfi eller svenska som andraspråk. Efter avslutad utbildning är eleven anställningsbar inom aktuellt yrkesområde. Arbetet med att utveckla och utöka antalet platser inom kombinationsutbildningar såväl i egen regi som i samverkan med de

externa utbildningsanordnarna fortsätter. Under 2027 planeras för 16 kombinationsutbildningar med goda volymer och en hög andel elever som går till anställning. Målet är att säkerställa att det finns utrymme för cirka 400 individer att delta på någon av nämndens kombinationsutbildningar under 2027. Eftersom förtrogenhet i svenska språket är den enskilt viktigaste förutsättningen för självförsörjning kommer denna satsning vara ett värdefullt verktyg för att möta målbilden med fler individer i försörjning.

En flexibel och individanpassad vuxenutbildning

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter ett brett utbud av studieformer och studietakter, i syfte att erbjuda en vuxenutbildning som ger alla elever möjlighet att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Utvecklingsarbetet fortsätter kring ansökningsperioder och antagningsförfarande, för att säkerställa god resurshushållning i kombination med brett och flexibelt utbud. Inom ramen för detta arbete förfinas även utbudet, såväl i egenregin som i den upphandlade verksamheten. Ett exempel på att detta arbete redan kommer Malmöbon till gagn är utformningen av upphandlingen av yrkesvux. Undervisningstiden är nu reglerad genom upphandlingen till minst 20 timmar per vecka. Vidare finns i de avtalen som nu är fullt implementerade bättre förutsättningar under 2027 och framåt för anpassningar i utformning och upplägg av undervisningen för kombinations- och lärlingsutbildningar.

Kartläggning och validering av kunskaper erbjuds till samtliga elever inom yrkesvux och planeras att erbjudas till fler elevgrupper inom vuxenutbildningen. Fler utbildningar kommer att framöver genomföra testning och nivågruppering av elever, vilket är ett stöd för elever som har behov av utökad utbildningstid för att kunna nå sina mål. Parallellt med detta arbete kommer fler elever att erbjudas prövningar för att snabbare kunna nå sina individuella utbildningsmål.

Väl utvecklade kartläggnings- och valideringsmöjligheter är också något som stärker möjligheterna att bedriva utbildning och fortbildning för de elever som redan är yrkesverksamma inom hälsa- vård och omsorgs-, funktionsstöds-, grundskole- samt förskoleförvaltningen.

Övergång mellan gymnasie- och vuxenutbildning

De elever som lämnade årskurs 3 på gymnasiet med studiebevis får fortsatt förtur till vuxenutbildningen och där slutföra sina studier under 2027. Vidare pågår arbetet med att skapa förutsättningar för elever på yrkesintroduktion att gå över till vuxenutbildningens yrkesutbildningar för slutförandet av sina studier, om de inte uppnått examen vid 20 års ålder inom gymnasieskolans regi.

Ökad måluppfyllelse och förkortning av tiden i studier som eleverna behöver för att nå sina mål

Vuxenutbildningen strävar fortsatt efter att öka andelen elever som färdigställer sin utbildning samt att öka andelen elever som når ett godkänt betyg inom uppsatt tid. Arbetet fortsätter också med att utveckla rutiner och metoder för en mer ändamålsenlig uppföljning av elevernas tid inom sfi.

Den 1 januari 2027 kommer nya kursplaner för sfi att införas. Skiftet innebär att systemet växlar från fyra kurser till totalt elva kurser; nio kurser inom ramen för de sammanhållna studievägarna (fyra kurser för studieväg 1, tre kurser för studieväg 2 samt två kurser för studieväg 3) samt ytterligare två kurser för att stärka de elever som saknar tidigare läs- och skrivvana eller kunskap i det latinska alfabetet. Denna förändring kommer behöva implementeras systematiskt av rektorerna med såväl lärare som studieyrkesvägledare. Arbetet är påbörjat men kommer prägla mycket av utvecklingen inom sfi under 2027. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för lärare och rektorer att snabbare kunna identifiera och rikta stödjande resurser till elever, för att säkerställa att förutsättningar för slutförande av studier inom tre år.

Arbetet fortsätter 2027 med att utveckla och anpassa studie- och yrkesvägledningen för elever inom vuxenutbildningen och att stärka de organisatoriska förutsättningarna, för att varje elev ska få en tydlig bild av kopplingen mellan utbildning och förutsättningarna för etablering på arbetsmarknaden.

Plan för organisation för vuxenutbildningen budgetår 2027

Vuxenutbildningen för 2027 föreslås dimensioneras till 7 457 Helårsplatser (Håp) (jämför 2026: 6 922 Håp), fördelat enligt:

Grundläggande vuxenutbildning – 890 helårsplatser

Efterfrågan att läsa grundläggande vuxenutbildning har under första halvan av 2020-talet ökat men under 2026 syns en tydlig avmattning av söktrycket. Det beror bland annat på att antalet elever på sfi minskat under senare år vilket får direkt påverkan på antalet elever som efterfrågar grundläggande vuxenutbildning. Ett bättre konjunkturläge påverkar volymerna inom såväl grundläggande som gymnasial vuxenutbildning negativt.

Bedömningen är således en minskning av volymerna och därför föreslås en minskning av organisationen för grundläggande vuxenutbildning med 80 helårsplatser jämfört med 2026.

Gymnasial vuxenutbildning – 3 029 Helårsplatser

Efterfrågan av gymnasiala studier inom vuxenutbildningen bedöms öka med 47 helårsplatser jämfört med 2026. Andelen Malmöbor som önskar att studera högskoleförberedande kurser (eller göra prövningar i dessa) bedöms minska med 122 helårsplatser under 2027.

Att gymnasiala studier inom vuxenutbildningen trots detta ökar är en följd av ett ökat intresse och söktryck till nämndens yrkesvuxutbildningar. Planerings- och dimensioneringsunderlag visar på stora behov av yrkesutbildad arbetskraft på gymnasial nivå.

Notera att de utbildningsinsatser som sker inom ramen för uppdragsutbildningar mot hälsa- vård och omsorgs-, funktionsstöds-, grundskole- samt förskoleförvaltningen inte inkluderas i detta organisationsärende.

Sammantaget görs bedömningen att antalet helårsplatser dimensioneras till 3 029 för 2027 vilket är en ökning med 47 helårsplatser i jämförelsen med 2026.

Komvux som anpassad utbildning - finansiering via anslag
”Komvux som anpassad utbildning” riktar sig till elever som har inlärningssvårigheter på grund av utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada. Verksamheten ger eleven möjlighet att studera såväl på sfi, som grundläggande och gymnasial nivå. Förutom att följa kursplanerna arbetar verksamheten med att eleven ska tillskansa sig färdigheter i utbildningen, anställningsbarhet och inte minst självständighet. Ambitionen är att alla med konstaterat behov ska få en plats i verksamheten och därför sker kontinuerlig antagning.

Ur ett ekonomiskt styrningsperspektiv har det varit svårt att definiera utbildningen genom helårsplatser baserade på kurspoäng. Anslagsfinansiering skapar för denna verksamhet bättre förutsättningar att kunna rikta resurser till verksamheten på ett mer ändamålsenligt sätt, och därför redovisas inga helårsplatser för denna verksamhet. Totalt 219 kursdeltagare är inskrivna i Komvux som anpassad utbildning (november 2026).

Sfi – 3 538 helårsplatser
Under 2026 första halva minskade antalet elever på sfi för att sedan vända uppåt under 2026 andra halva. Ökningen är svårbedömd, men kan bero på införandet av reformer som aktivitetskrav, utbildningsplikt och medborgarskapsprov.

Organisation för sfi påverkas av både antalet elever och elevernas studieform. Eleverna kan exempelvis välja att studera dagtid eller kvällstid, distans eller klassrum. Studieformen får stor betydelse för antalet helårsplatser. Det är även svårt att bedöma hur målgruppen kommer att påverkas av införandet av skärpta krav på sfi och eventuellt nya kursplaner.

Sammantaget görs bedömningen att leveransen av sfi ökar och dimensioneras till 3 538 helårsplatser för 2027 vilket är en ökning med 568 helårsplatser i jämförelsen med 2026.

Vuxenutbildningens organisation och inriktning kan komma påverkas av nämndsbudget 2027 och därmed kan behöva revideras efter att nämnden fastställer budget för 2027.

Ansvariga

Elena Zukauskaite, Avdelningschef
Anneli Schwartz, Förvaltningsdirektör